

Kaupunginhallitus 22.09.2025

Valtuustoaloite vieraskielisille ja ulkomaalaistaustaisille suunnattujen, lain edellyttämättömien erityispalveluiden lakkauttamisesta

Valmistelijat / lisätiedot:
Lindholm Sanna
Latva-Äijö Annika
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Jiri Kerosen ja neljän muun valtuutetun 19.5.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen vieraskielisille ja ulkomaalaistaustaisille suunnattujen, lain edellyttämättömien erityispalveluiden lakkauttamisesta sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi. Vastaus toimitetaan tiedoksi muille valtuutetuille valtuuston seuraavan kokouskutsun yhteydessä.

Käsittely

Päätös

Selostus

Jiri Keronen ja 4 muuta valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Espoon kaupunki laatii selvityksen kaikista vieraskielisille ja ulkomaalaistaustaisille suunnatuista palveluista ja toimista, mukaan lukien hankkeet, ohjelmat, kieliversiot ja kohdennetut resurssit sekä lakkauttaa kaikki sellaiset palvelut, joita ei edellytetä laissa ja joissa ei ole todistettavissa selkeää, mitattavaa hyötyä kaupungin asukkaiden kokonaisedun näkökulmasta.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoon maahanmuuttoon ja kotoutumiseen kytkeytyvät palvelut perustuvat lainsäädännön velvoitteisiin, Espoo-tarinaan ja valtuuston hyväksymään kotouttamisohjelmaan vuosille 2022–2025. 1.1.2025 astui voimaan kotoutumislain kokonaisuudistus, jossa kunnille siirrettiin yleisvastuu maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Lain tarkoitus on varsin laaja; sillä pyritään edistämään

- maahanmuuttajan kotoutumista;
- maahanmuuttajan työllisyyttä tai yrittäjyyttä;
- maahanmuuttajan osaamista ja työelämävalmiuksia;

- maahanmuuttajan yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasa-arvon toteutumista;
- maahanmuuttajan hyvinvointia ja terveyttä;
- hyviä väestösuhteita ja yhteiskunnan vastaanottavuutta;
- tarpeellisten ja laadukkaiden kotoutumista edistävien palveluiden saatavuutta;
- monialaista yhteistyötä kotoutumista edistävien toimijoiden välillä;
- kotoutumisen edistämisen suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamista valtakunnallisen, alueellisen sekä paikallisen muun suunnittelun ja kehittämisen kanssa.

Tarkemmin laissa määritellään kunnan lakisääteinen palvelukokonaisuus ja kotoutumista edistävät palvelut.

Valtuustokaudella 2021–2025 yksi Espoo-tarinan seitsemästä pää tavoitteesta oli ”Espoo on Suomen paras kotouttaja”. Tavoitteen mukaan Espoo huolehtii elinvoimaisuudesta, työvoiman saatavuudesta ja sosiaalisesti kestävästä kehityksestä houkuttelemalla osaajaperheitä muuttamaan Espooseen sekä kohentamalla maahanmuuttajien kotoutumista ja nopeuttamalla työllistymistä. Espoo toimeenpanee tehokkaasti alkuvaiheen kotouttamisohjelman, jonka tarkoituksena on oppia suomen tai ruotsin kieli sekä päästä koulutukseen tai osaamista vastaaviin töihin. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten oppimistulosten ero kantaväestöön puolitetaan valtuustokauden aikana oppimistuloksia nostamalla. Maahanmuuttajataustaisten naisten työllisyysaste nostetaan kohti pohjoismaista tasoa. Maahanmuuttajien osaamiskeskuksen keskeisin tavoite on työllistyminen yksityisen sektorin työpaikkoihin.

Valtuustokauden tavoitteen yksi mukaisesti Espoosta rakennetaan Suomen paras kaupunki lapsille, nuorille ja aikuisoppijoille. Tavoitteen saavuttamiseksi varmistetaan varhaiskasvatuksen ja opetuksen korkean laatu sekä edistetään varhaiskasvatukseen osallistumista. Espoo säilyttää asemansa Suomen johtavana oppimiskaupunkina, jossa oppimistulokset ovat maan parhaat niin perusopetuksessa kuin toisen asteen koulutuksessa. Tämän varmistamiseksi huolehditaan siitä, että jokaisen päiväkodin ja koulun tarpeet tunnistetaan ja niihin vastataan riittävillä resursseilla.

Erityistä huomiota kiinnitämme siihen, että jokainen lapsi ja nuori oppii opetuskielen.

Valtuuston hyväksymässä kotouttamisohjelmassa tarkennetaan Espoo-tarinan tavoitteita mm. yhtenäiseen ja yhdenvertaiseen opintopolkuun, työllisyyteen ja yrittämiseen, alkuvaiheen kotoutumisohjelmaan sekä ”kaikkien Espooseen” liittyen ja asetetaan näille tavoitteille mittarit. Kotouttamisohjelman tavoitteiden saavuttamisesta on vuosittain raportoitu kaupunginhallitukselle.

Espoo on muuttuneen kotoutumislainsäädännön, Espoo-tarinan ja valtuuston kotouttamisohjelman mukaisesti kehittännyt ja käynnistänyt palveluita, joilla mm. parannetaan kotona lapsiaan hoitavien maahanmuuttajavanhempien (käytännössä kotiäitien) suomen tai ruotsin

kielen taitoa ja yhteiskunnallista osaamista, edistetään maahanmuuttajien osaamisen kehittymistä ja työllistymistä osaamista vastaaviin tehtäviin (osaamiskeskuspalvelut), tarjotaan urakehityspalveluita Espoossa asuville kansainvälisille osaajille (jotka usein ovat tänne töihin tulneiden erityisasiantuntijoiden puolisoja) ja tuotetaan neuvonta- ja ohjauspalveluita maahanmuuttajille. Esimerkiksi osaamiskeskuspalveluiden valtuustokauden tavoite, 1 000 työllistynyttä, saavutettiin jo vuosi etuajassa.

Suomalaistaustaisen väestön ikääntymisen vuoksi työllisyyden kasvu nojaa lähes täysin ulkomaalaistaustaisten kaupunkilaisten työhön. Pääkaupunkiseudun työllisyyden nettokasvusta 2000–2022 tuli ulkomaalaistaustaisten työstä 89 %. Espoossa kunnallisverotuksessa verotettavan tulon kertymä on vuoden 2021 jälkeen supistunut kotimaankielisillä, vieraskielisillä kertymän kasvu jatkuu. Maahan muuttaneiden väestöosuuden kasvaessa heidän hyvä työmarkkina- asemansa on elintärkeää kaupungille, riippumatta heidän taustastaan. Espoon maahanmuuttajille tarjoamalla kotoutumista tukevilla palveluilla edistetään kaikkien kuntalaisten yhdenvertaisuutta ja osallisuutta, torjutaan näköalattomuutta, huolehditaan lasten ja nuorten mahdollisuudesta ponnistaa elämässään eteenpäin sekä aikuisten edellytyksistä työllistyä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Selvityksen laatiminen vieraskielisille ja ulkomaalaistaustaisille suunnatuista palveluista ja lakkauttaa tarpeettomat, Jiri Keronen + 4 kvalt

Tiedoksi